

Nr 919

Av herr Carlsson i Stockholm m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 184, med förslag till läkemedelsförordning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 759 i Första kammaren)

Enligt giftstadgeutredningens förslag skall varningspåskrift utvisa hälsofarlig varas karaktär av gift eller vådligt ämne. För de i handeln tillgängliga hälsofarliga varorna skall vidare finnas uppgift om de med varan förbundna riskerna. Beträffande varningsmärkningen har förutsatts att vissa normer och bindande föreskrifter skall utfärdas av tillsynsmyndigheten, men också att den som för varan i handeln inom ramen för givna normer skall ha frihet att i det enskilda fallet utforma texten på lämpligaste sätt. Departementschefen finner i den nu framlagda propositionen med förslag till läkemedelsförordning det principiellt värdefullt med den elasticitet, som det föreslagna systemet innebär, då detta smidigt torde kunna anpassas till de praktiska förhållandena och på så sätt bidra att öka säkerheten.

Vi biträder i princip departementschefens mening, men vill fästa uppmärksamheten på nödvändigheten av att tillsynsmyndigheten kontrollerar om ett läkemedel kan påverka fysiska eller psykiska funktioner, som är av betydelse för att förhindra att skada uppstår antingen för den som förtär läkemedlet i fråga eller för hans omgivning.

Den ökade användningen av psykofarmaca, som går under benämningen "lyckopiller", "sinnesfridspiller", "tankeflyktstabletter" etc., gör det angeläget att detta område blir föremål för särskild uppmärksamhet. Vi har inga uppgifter om den svenska förbrukningen av sådana preparat, men kan som exempel nämna att i Danmark såldes under 1958 över 24 miljoner gram, d.v.s. omkring 61 miljoner tabletter av nämnt slag.

Forskningen om hur psykofarmaca, (tranquilizers) kan påverka olika funktioner, varav körskickligheten av motorfordon är beroende, har under senare år bedrivits med stor intensitet. Den trafikmedicinska betydelsen av psykofarmaca och därmed sammanhängande frågor har diskuterats vid flera kongresser, bl. a. i Tyskland, och ämnet var också föremål för stor uppmärksamhet vid den tredje internationella konferens om alkohol och trafik, som hölls i London i september 1962. Forskarna har funnit att vissa typer av psykofarmaca antingen ensamma eller i förening med t. ex. alkohol menligt inverkar på trafiksäkerheten. Som exempel kan nämnas att barbiturpreparaten, som allmänt ingår i sömnmedel, i stort sett har samma effekt som en mindre dos alkohol. I kombination med alkohol blir emellertid effekten avsevärt mer än dubbel mot vad den blir av alkohol

eller ett barbiturpreparat ensamt. Härigenom kan en ringa mängd alkohol få en effekt som icke var avsedd. I vårt land har bl. a. professor Leonard Goldberg undersökt effekten av psykofarmacas inverkan på vissa funktioner.

Den effekt som här nämnda läkemedel kan ha på en bilförares förmåga att säkert framföra sitt fordon kan också registreras efter intagandet av andra medikamenter, som innehåller t. ex. alkohol. Mycket sällan äger den, som intar sådana läkemedel, kännedom om den funktionsnedsättning som kan äga rum efter förtäringen. Inte heller brukar läkarna alltid fästa uppmärksamheten på den från trafiksäkerhetssynpunkt farliga effekt som kan uppstå efter förtäring av ett läkemedel. Därom vittnar bl. a. hur ofta de som har framfört fordon under påverkan av drog eller tabletter framhåller, att de inte ägde kännedom om den inverkan på körskickligheten som läkemedlet i fråga hade.

I olika sammanhang har medicinalstyrelserna i de nordiska länderna fäst uppmärksamheten på hur mediciner av olika slag kan inverka på körskickligheten. Bl. a. har Nordisk union för alkoholfri trafik, vars svenska medlem MHF (Motorförarnas Helykterhetsförbund) fäst uppmärksamheten på detta problem utan att den svenska medicinalstyrelsen skulle sakna kännedom om de resultat som vunnits vid vetenskaplig forskning om psykofarmacas inverkan på trafiksäkerheten. Orsaken till att tillsynsmyndigheten inte har utfärdat särskilda varningsföreskrifter i detta fall torde närmast bero på svårigheten att överblicka varje specialområde, där ett läkemedel kan anses vara farligt för den allmänna säkerheten.

Vid behandlingen av propositionen om läkemedelsförordning m. m. synes det därför motiverat att riksdagen med hänsyn till vad ovan anförts om effekten av speciella läkemedel anhåller att föreskrifter utfärdas för hur varningspåskrift skall ske på sådana hälsofarliga varor, som genom påverkan av psykiska eller fysiska funktioner kan äventyra trafiksäkerheten. Sådana föreskrifter torde lämpligen kunna utarbetas av medicinalstyrelsen i samråd med sakkunniga på trafiksäkerhetsområdet.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi,

att riksdagen i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 184 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att föreskrifter utfärdas för varningsmärkning av sådana hälsofarliga varor, som genom påverkan på psykiska eller fysiska funktioner kan äventyra trafiksäkerheten.

Stockholm den 15 november 1962

C. W. Carlsson

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

David Gomér

Einar Rimmerfors

Daniel Wiklund
i Stockholm